

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням ____ сесії Слобожанської
міської ради VIII скликання
від __ грудня 2025 року № _____ -VIII

Слобожанський міський голова
_____ Дмитро ДІХТЯР

**Програма
соціального захисту населення
Слобожанської територіальної громади
чугуївського району Харківської області
на 2026 – 2030 роки**

З М І С Т:

1.	Паспорт Програми	3
2.	Загальні положення	4
3.	Визначення проблеми, на вирішення якої спрямована Програма	4
4.	Мета Програми	6
5.	Основні завдання Програми	7
6.	Шляхи і засоби вирішення проблеми, на розв'язання яких спрямована Програма, джерела фінансування, строки та етапи виконання Програми	7
7.	Очікувані результати від реалізації Програми	8
8.	Координація та контроль за ходом виконання Програми	8
9.	Напрями реалізації та заходи Програми	10

1. Паспорт Програми

1.	Назва Програми	Програма соціального захисту населення Слобожанської територіальної громади на 2026 - 2030 роки
2.	Розробник Програми	виконавчий комітет Слобожанської міської ради
3.	Назва документа, відповідно до якого розроблено Програму	Закони України: «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист», «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України», «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про соціальні послуги», «Про жертви нацистських переслідувань», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про охорону дитинства», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі» від 23.09.2020 №859, постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі» від 06.10.2021 №1040 та інші акти законодавства відповідного спрямування.
4.	Відповідальний виконавець Програми	відділ соціального захисту населення Слобожанської міської ради
5.	Основні учасники Програми	відділ соціального захисту населення Слобожанської міської ради, відділ житлово-комунального господарства, благоустрою, транспорту, містобудування та архітектури Слобожанської міської ради, відділ бухгалтерського обліку та звітності Слобожанської міської ради, комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Слобожанської міської ради, комунальне некомерційне підприємство «Слобожанська лікарня» Слобожанської міської ради
6.	Термін реалізації Програми	2026 - 2030 роки

7.	Перелік джерел фінансування Програми	бюджет територіальної громади та інші джерела, які не заборонені чинним законодавством України
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідний для реалізації Програми, всього:	2026 рік – 12 032 904,0 грн.; 2027 рік – 19 384 104,0 грн.; 2028 рік – 5 774 104,0 грн.; 2029 рік – 5 794 104,0 грн.; 2030 рік – 5 814 104,0 грн. Обсяг фінансування щороку визначається з урахуванням фінансових можливостей бюджету територіальної громади та інших джерел, які не заборонені чинним законодавством України

2. Загальні положення

Соціальний захист є основним завданням соціальної політики, що ставить за мету забезпечення прав і гарантій людини у сфері рівня та якості життя. Головне спрямування соціальної політики як на рівні держави, так і на рівні громади - це створення комплексу правових, економічних, психологічних, освітніх та інших заходів задля поліпшення або відтворення життєдіяльності, соціальної адаптації, повернення до повноцінного життя громадян, які потребують соціальних допомог і послуг.

Об'єкти соціального захисту – це особа, сім'я, їхній добробут. З метою відновлення соціальної справедливості необхідно підвищити соціальні стандарти та гарантії для підтримки людей, які опинилися у складних життєвих обставинах, та створити умови для того, щоб кожна людина могла самостійно формувати стабільні, благополучні соціальні позиції для себе і своєї сім'ї.

Упродовж попередніх років у громаді впроваджувалися конкретні кроки щодо стабілізації рівня життя, спрямовані на посилення адресної грошової підтримки мешканців, які опинилися в скрутному матеріальному становищі.

Враховуючи сучасні соціально-економічні умови, надані державою повноваження органам місцевого самоврядування щодо встановлення місцевих соціальних гарантій, фінансування соціальних послуг та розробки програм соціального захисту окремих категорій населення виконавчим комітетом Слобожанської міської ради розроблено Програму соціального захисту населення Слобожанської територіальної громади на 2026 - 2030 роки (далі – Програма), яка об'єднує в собі діючі та нові місцеві соціальні гарантії для соціально вразливих верств населення територіальної громади. Програма розроблена на основі результатів аналізу законодавства України в соціальній сфері.

Для забезпечення реалізації Програми передбачається виділення цільових коштів, виходячи з фінансових можливостей бюджету, а також залучення гуманітарної допомоги.

3. Визначення проблеми, на вирішення якої спрямована Програма

Кризові явища та інфляційні процеси, що призводять до зростання тарифів на житлово комунальні послуги, збільшення цін на продукти харчування, медикаменти при одночасному зменшенні реального доходу сімей стають причиною скрутного матеріального становища багатьох мешканців громади, наслідки яких вони не можуть подолати самостійно.

Вжиті державою заходи щодо підвищення соціального забезпечення окремих категорій населення не покривають додаткових витрат, необхідних для життєдіяльності громадян. Тому необхідно зберегти ті пріоритетні напрямки соціального захисту населення, які дозволяють приділити більше уваги та підтримувати життєдіяльність соціально

вразливих мешканців громади та необхідність продовження практики реалізації стратегії діяльності у сфері соціального захисту населення.

Станом на 01.11.2025 в Слобожанській територіальній громаді проживає 23942 особи, з них:

- 7025 осіб похилого віку;
- 1853 особи з інвалідністю, в тому числі 82 дитини з інвалідністю до 18 років;
- 3331 дітей до 18 років;
- 131 багатодітна сім'я, кількість дітей в цих сім'ях – 451 дитина.

Найбільшу увагу потребує вирішення проблем громадян старшого покоління, осіб з інвалідністю, чорнобильців, дітей війни, багатодітних сімей, одиноких громадян, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, онкохворих, та інших малозабезпечених категорій населення.

Одним із видів соціальної підтримки мешканців громади, які опинилися в скрутній життєвій ситуації, є надання одноразової адресної грошової допомоги. Щороку зростає кількість звернень від громадян щодо надання адресної грошової допомоги у зв'язку зі скрутним матеріальним становищем, спричиненим надзвичайними обставинами.

Економічна ситуація спричинила виникнення категорій непрацюючих, незастрахованих в системі соціального страхування осіб, поховання яких, у разі смерті та відсутності сім'ї та родичів, здійснюється за рахунок міського бюджету.

Однією із форм соціального захисту громадян є організація обслуговування та надання їм різних видів соціальних послуг. Надання соціальних послуг на території громади здійснює комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Слобожанської міської ради, яка із 18 базових соціальних послуг, передбачених законодавством, надає 13. Наразі є необхідність у розбудові системи соціального захисту населення шляхом впровадження та розвитку додаткових соціальних послуг, зокрема послуги підтриманого проживання, послуги соціальної адаптації ветеранів війни та членів їх сімей, послуги супроводу під час інклюзивного навчання, комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості та послуги раннього втручання тощо.

На території громади станом на 01.11.2025 проживає 6699 внутрішньо переміщених осіб, серед них є особи з інвалідністю та особи похилого віку, які потребують створення умов для самостійного життя шляхом розвитку послуги підтриманого проживання.

В сучасних умовах є потреба у запровадженні в громаді комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості, надання якої сприятиме:

підтримці психічного здоров'я населення та зниженню загального рівня стресу і тривожності серед населення;

адаптації осіб/сімей/групи осіб, які проживають на території територіальної громади, зокрема внутрішньо переміщених осіб, до кризових ситуацій (зокрема воєнних дій, проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру), набуттю навичок стресостійкості як комплексу особистісних якостей, що дає змогу зменшити значні інтелектуальні, вольові та емоційні навантаження без особливих шкідливих наслідків для власного здоров'я, інших людей та професійної діяльності, а також запобіганню психологічній травматизації та мінімізації ризиків психологічної ретравматизації;

забезпеченню комплексного підходу до надання соціальних послуг особам/сім'ям/групам осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах та/або належать до вразливих груп населення, які проживають на території територіальної громади;

зміцненню сімейних і родинних зв'язків та розвитку батьківських компетентностей;

зміцненню та координації волонтерського руху;

підвищенню соціальної згуртованості територіальної громади.

Залишаються затребуваними заходи щодо запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі. Щороку в громаді фіксується понад 50 випадків скоєння насильства в сім'ї. У період дії воєнного стану прослідковується збільшення звернень від постраждалих осіб. Так, протягом 9 місяців 2025 року їх кількість склала 38. Проте статистика не відбиває дійсні масштаби цього негативного явища, яке досі має латентний характер. Одним зі шляхів мінімізації проявів домашнього насильства є запровадження системного реагування на насильство усіх суб'єктів взаємодії, притягнення кривдників до передбачуваної Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» відповідальності та зміни їхньої поведінки на ненасильницьку шляхом проходження програми для кривдників, та створення безпечного місця перебування постраждалих від домашнього насильства.

Потребує оновлення матеріально-технічна база установ закладів соціального захисту населення та підвищення кадрового потенціалу.

Не менш актуальною проблемою залишається облаштування громадських будівель/споруд та просторів засобами безбар'єрності та придбання спеціалізованого автомобілю для перевезення осіб з обмеженими можливостями.

Законодавством України передбачені пільги на безоплатний проїзд окремих категорій громадян автомобільним транспортом загального користування на приміських та міжміських автобусних маршрутах та залізничним транспортом приміського сполучення, але компенсаційні виплати перевізникам з державного бюджету не здійснюються. Тому є необхідність і надалі зазначені виплати проводити з бюджету територіальної громади.

Аналогічна ситуація і по наданню пільг за користування послугами зв'язку окремих категорій громадян.

Призначення і виплата компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній та професійній основі здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету. Виділення коштів з бюджету громади на ці цілі надасть можливість підвищити якість життя осіб, які потребують отримання таких послуг.

Під час воєнного стану актуальним питанням є надання гуманітарної допомоги вразливим верствам населення від благодійних організацій та фондів. Для цього необхідно передбачити оплату транспортних послуг для її перевезення.

4. Мета Програми

Метою Програми є підвищення рівня соціального захисту населення громади та надання соціальних допомог незахищеним верствам населення Слобожанської територіальної громади, які неспроможні самостійно подолати життєві проблеми.

Через соціальну допомогу виконується функція, яка полягає в тому, щоб допомогти людям, які потрапили в скрутну життєву ситуацію, вийти з цього стану і не опинитись на узбіччі суспільства.

Мета Програми полягає у досягненні максимально можливого рівня соціального захисту мешканців громади, незалежно від їх віку, статі та з урахуванням соціального статусу і вирішення невідкладних питань організаційного, матеріально-технічного, медичного, соціально-побутового забезпечення та надання соціальних послуг громадянам, які потребують соціальної допомоги та підтримки, а саме:

- забезпечення додаткових, до встановлених законодавством, гарантій щодо соціального захисту;
- створення фінансових, організаційно-правових механізмів для досягнення позитивних зрушень щодо рівня та якості життя незахищених верств за рахунок можливостей місцевого самоврядування та у співпраці з громадськістю;
- здійснення соціально-профілактичної роботи, спрямованої на запобігання потраплянню в складні життєві обставини осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення;

- організація взаємодії з органами виконавчої влади, громадськими організаціями, благодійними фондами, діяльність яких має соціальну спрямованість;
- забезпечення проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення щодо конституційних прав і гарантій.

5. Основні завдання Програми

Основними завданнями, необхідними для розв'язання зазначених питань, є:

- розбудова системи надання соціальних послуг, зокрема:
- створення умов для самостійного життя осіб з інвалідністю та осіб похилого віку шляхом розвитку послуги підтриманого проживання;
- впровадження послуги супроводу під час інклюзивного навчання;
- запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості;
- створення безпечного місця перебування постраждалих від домашнього насильства;
- оновлення матеріально-технічної бази установ закладів соціального захисту населення та підвищення кадрового потенціалу;
- облаштування громадських будівель/споруд та просторів засобами безбар'єрності;
- придбання спеціалізованого автомобілю для перевезення осіб з обмеженими можливостями;
- призначення і виплата компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній та професійній основі;
- надання одноразової адресної грошової допомоги жителям Слобожанської територіальної громади відповідно до Порядку, затвердженого рішенням міської ради;
- компенсація перевізникам за пільговий проїзд окремих категорій громадян автомобільним транспортом та залізничним транспортом приміського сполучення у Слобожанській територіальній громаді відповідно до порядку, затвердженого рішенням міської ради;
- відшкодування вартості квитків громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, віднесених до 1 категорії, за безплатний проїзд один раз на рік до будь-якого пункту України і назад автомобільним або залізничним транспортом
- проведення обстеження матеріально побутових умов мешканців громади для визначення права на призначення субсидії/пільги;
- надання пільг окремим категоріям громадян за користування послугами зв'язку;
- соціальні гарантії багатодітних сімей;
- санаторно - курортне лікування окремих категорій громадян;
- проведення громадських робіт та інших робіт тимчасового характеру, які мають суспільно корисну спрямованість, відповідають потребам громади, сприяють їх соціальному розвитку;
- оплата транспортних послуг для перевезення гуманітарної допомоги для населення Слобожанської територіальної громади та установ, організацій Слобожанської міської ради;
- поховання померлих одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, громадян, від поховання яких відмовилися рідні, знайдених невпізнаних трупів (надання ритуальних послуг).

6. Шляхи і засоби вирішення проблеми, на розв'язання яких спрямована Програма, джерела фінансування, строки та етапи виконання Програми

Основними шляхами розв'язання проблем соціального характеру - адресність, індивідуальний підхід, доступність, відкритість, гуманність, законність, соціальна справедливість, конфіденційність, дотримання стандартів якості та відповідальність за дотримання етичних і правових норм.

Реалізація Програми побудована на системі принципів: відкритості, рівності можливостей, реалістичності, дієвому та відповідальному підході до її виконання. Це дасть

змогу досягнути мети та забезпечить спільну та скоординовану діяльність місцевої влади та громадянського суспільства. Програма ґрунтується на постійному аналізі матеріального забезпечення громадян, що звертаються до Слобожанської міської ради, проведенні аналізу та моніторингу здійснення заходів з метою запровадження в майбутньому ефективніших форм допомоги малозабезпеченим мешканцям громади та іншим категоріям громадян.

В умовах діючих механізмів та обсягів бюджетного фінансування галузі соціального захисту забезпечується налагодження ефективного функціонування системи надання населенню доступної і високоякісної соціальної допомоги. Розв'язання цих та інших проблем потребує чіткої координації дій усіх служб, на які покладено функції з реалізації державної соціальної політики.

Налагодження тісної співпраці із структурними підрозділами міської ради, представницькими органами (депутатськими комісіями, депутатами міської ради), старостатами громади, з органами влади, підприємствами, установами, організаціями, громадськими, благодійними і волонтерськими організаціями, цільове використання бюджетних коштів, спрямованих на розв'язання соціальних проблем, активне залучення виконавцями соціальних проектів додаткових небюджетних ресурсів – є дієвими і ефективними шляхами та засобами розв'язання соціальних проблем у громаді.

Програма є довгостроковою та буде реалізована поетапно протягом 2026 – 2030 років із забезпеченням фінансування, передбачених нею Заходів, за рахунок коштів бюджету територіальної громади та інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством. Щороку до Програми затверджуються Заходи, реалізація яких запланована у наступному календарному році, з подальшим внесенням змін з урахуванням фінансових можливостей бюджету територіальної громади.

Використання програмного фінансування зазначених заходів забезпечує прозорість бюджетного процесу в соціальній сфері територіальної громади.

7. Очікувані результати від реалізації Програми

Виконання завдань та заходів Програми сприятиме:

- вирішенню невідкладних питань організаційного, матеріального та соціального стану осіб, які потребують соціальних гарантій та підтримки;
- удосконаленню механізмів надання матеріальної підтримки малозахищеним верствам населення з урахуванням матеріального стану та умов їх проживання;
- забезпеченню додаткових, до встановлених законодавством, гарантій щодо соціального захисту;
- створенню фінансових, організаційно-правових механізмів для досягнення позитивних зрушень щодо рівня та якості життя незахищених верств за рахунок можливостей місцевого самоврядування та у співпраці з громадськістю;
- здійсненню соціально-профілактичної роботи, спрямованої на запобігання потраплянню в складні життєві обставини осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення.

Реалізація заходів Програми забезпечить можливість надання соціальної та гуманітарної допомоги за принципами адресності, індивідуального підходу, доступності, відкритості, добровільності та отримати соціально незахищеним верствам населення громади додаткову соціальну допомогу, що дозволить пом'якшити соціальну напругу, пов'язану з негативним впливом фінансово-економічної кризи та надати комплекс соціальних послуг і відчутти реальну допомогу з боку Слобожанської міської ради.

Завдяки реалізації Програми буде досягнута основна мета – покращення добробуту та якості життя мешканців Слобожанської територіальної громади.

8. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Загальну координацію та контроль за виконанням Програми здійснює виконавчий комітет Слобожанської міської ради та постійна комісія з питань планування бюджету,

фінансів, підприємницької діяльності, соціального захисту, праці та сфери послуг Слобожанської міської ради.

Поточна організація та виконання Програми покладається на відділ соціального захисту населення Слобожанської міської ради.